

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

A. ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΕΣ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ

Το σημερινό Ασφαλιστικό Σύστημα (ΑΣ) παρουσιάζει μία σειρά από **διαρθρωτικές στρεβλώσεις**, οι οποίες προκαλούν τα ελλείμματα και τις μακροχρόνιες επιβαρύνσεις. Επίσης τα δεδομένα αυτά βρίσκονται σε απόκλιση από αντίστοιχα χαρακτηριστικά του ΑΣ άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Τα κυριότερα χαρακτηριστικά είναι τα εξής:

- α) $\frac{\text{Πληθυσμός άνω 65}}{\text{Πληθυσμός 15-65}}$: **υψηλός**
- β) $\frac{\text{Βαθμός Αναπλήρωσης}}{\text{Ποσοστό ασφαλιστικής εισφοράς}}$: **υψηλός**
- γ) $\frac{\text{Διάρκεια συνταξιοδότησης}}{\text{Διάρκεια ασφάλισης}}$: **υψηλή**
- δ) $\frac{\text{Υψηλή σύνταξη}}{\text{Χαμηλή σύνταξη}}$: **υψηλή**

Ορισμένα χαρακτηριστικά του ΑΣ σε σύγκριση με τα αντίστοιχα της Ευρωπαϊκής Ένωσης φαίνονται στους Πίνακες.

B. ΚΡΑΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Σήμερα το Ελληνικό Δημόσιο χρηματοδοτεί τα Ασφαλιστικά Ταμεία με **τρεις** τρόπους:

- α) Επιχορήγηση ελλειμμάτων
- β) Κρατική ασφαλιστική εισφορά 10% μισθού
- γ) Είσπραξη και απόδοση **κοινωνικών πόρων**

Η εξέλιξη της κρατικής χρηματοδότησης την τελευταία δεκαετία εμφανίζεται στους Πίνακες 4α και 4β και στο Διάγραμμα 1.

Γ. ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΙΚΑ

Το ΙΚΑ χρηματοδοτείται τα τελευταία χρόνια με τρεις τρόπους:

- α) με ένα ποσό **250-280** δισ. δρχ., το οποίο καθορίζεται ως εξής:
 - Επιχορήγηση ελλείμματος: **200-220 δισ.**
 - Κρατική ασφαλιστική εισφορά: **60 δισ.**
- β) με ανάληψη των καταπτώσεων προσφάτων δανείων **1,7 τρις δρχ**
- γ) με χορήγηση ομολόγων αξίας **1,3 τρις. δρχ.**,
ως κάλυψη παρελθουσών υποχρεώσεων του Δημοσίου προς το ΙΚΑ.

Δ. ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

1. Διασφάλιση των **κατώτερων** συντάξεων ΙΚΑ, και στους εισελθόντες στην αγορά εργασίας μετά το 1993:
 - Κατώτερη σύνταξη 2002 : **128.000** δρχ./μήνα

2. Αύξηση ιδίων εσόδων ΙΚΑ από την αντιμετώπιση της εισφοροδιαφυγής, με συγκεκριμένους **δεσμευτικούς** στόχους.
Εκτίμηση επιπλέον εσόδων **150 Δισ. Δρχ.** Ετησίως

3. Τήρηση των βασικών στόχων του **Προγράμματος Σταθερότητας και Ανάπτυξης**, το οποίο υποβάλλει η χώρα μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και απαιτεί:
 - α) Διαρκή επίτευξη **θετικού** ισοζυγίου Γενικής Κυβέρνησης
 - β) Διαρκή αποκλιμάκωση Χρέους Γενικής Κυβέρνησης

4. Χορήγηση όλων των **Κρατικών Επιχορηγήσεων** προς τα Ασφαλιστικά Ταμεία μέσω του Λογαριασμού Αλληλεγγύης της Κοινωνικής Ασφάλισης (ΛΑΦΚΑ).

Ε. ΝΕΑ ΠΡΟΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΙΚΑ

Η χρηματοδότηση προς το ΙΚΑ τα επόμενα έτη πρέπει να **αυξηθεί** για να αντιμετωπίσει τις **διαρκώς** αυξανόμενες υποχρεώσεις.

Υπάρχουν οι εξής εναλλακτικές προσεγγίσεις:

1.- Τρέχουσα κάλυψη ελλείμματος:

Με ετήσιες ενισχύσεις του Προϋπολογισμού προς το ΙΚΑ, ίσες με τα υπολογιζόμενα ελλείμματα.

Πλεονεκτήματα:

- α) Επιβάρυνση του Προϋπολογισμού με ακρίβεια και την χρονική στιγμή που απαιτούνται τα ποσά
- β) Δυνατότητα του Υπουργείου Οικονομικών να αξιολογεί την λειτουργία και αποτελεσματικότητα του ΙΚΑ, με στόχο την μείωση σπατάλης και την μεγαλύτερη κοινωνική απόδοση των δαπανών.

Μειονεκτήματα

- α) Επανάπαυση του ΙΚΑ στην κρατική μέριμνα με συνέπεια την μειωμένη αντιμετώπιση, της εισφοροδιαφυγής και την αποφυγή λήψης μέτρων αναδιάρθρωσης.
- β) Μεγάλες χρονικές διαφοροποιήσεις της επιβάρυνσης του Προϋπολογισμού, δεδομένης της χρονικά ανομοιόμορφης εξέλιξης του ελλείμματος.

2.- Κεφαλαιοποιητική Χρηματοδότηση

Σταθερή επιχορήγηση του ΙΚΑ, προσδιορισμένη σε τέτοιο ύψος ώστε να υπερκαλύπτει τα βραχυχρόνια ελλείμματα και ταυτόχρονα

να επιτρέπει την κεφαλαιοποίηση του πλεονάσματος για την χρηματοδότηση των ελλειμμάτων επόμενων ετών.

Χορήγηση τμήματος της **αυξημένης** χρηματοδότησης προς το ΙΚΑ με την μορφή **τίτλων** του Δημοσίου (ομόλογα κ.λ.π.), τα οποία αποθεματοποιούνται για το σχηματισμό **Ενισχυτικού Κεφαλαίου** του ΙΚΑ. Οι αποδόσεις του Κεφαλαίου χρηματοδοτούν μέρος των μελλοντικών υποχρεώσεων.

Πλεονεκτήματα

- α) Σταθερή και προβλέψιμη επιβάρυνση του Προϋπολογισμού
- β) Υπευθυνότητα του ΙΚΑ για ορθολογική διαχείριση και αποδόσεις του κεφαλαίου, ώστε να επαρκέσει για το μέλλον.

Μειονεκτήματα

- α) Ακαιρη επιβάρυνση του Προϋπολογισμού σε βραχυχρόνιο διάστημα, σε αντάλλαγμα της μικρότερης επιβάρυνσής του μακροπρόθεσμα.
- β) Τάση του συστήματος να ξοδεύει περισσότερα την περίοδο συσσώρευσης αποδόσεων, αφήνοντας για το μέλλον την αντιμετώπιση των προκαλούμενων επιβαρύνσεων.

3.- Ενδιάμεση λύση

Με βάση ενδεικτικούς υπολογισμούς μία πρόταση χρηματοδότησης του ΙΚΑ μπορεί να καθορίζεται σε ετήσια βάση ως εξής:

- α) Συνέχιση ενίσχυσης για κοινωνική πολιτική **220 δις. δρχ.**
- β) Χορήγηση ΚΑΕ, όπως διαμορφώνεται κάθε χρόνο.

Η ΚΑΕ αυξάνεται κάθε χρόνο, γιατί αυξάνεται το ποσοστό ασφαλισμένων, το οποίο εντάχθηκε στην αγορά εργασία μετά το 1993.

Τα **ενδεικτικά** ποσά, τα οποία αναμένεται να προκύψουν από την χρηματοδότηση αυτή είναι σε **τάξη μεγέθους** τα εξής σε **σταθερές** τιμές 2002:

2003: 430 δισ. δρχ.

2008: 560 δισ. δρχ.

2012: 660 δισ. δρχ.

Συμπέρασμα

Οι εκτιμήσεις των χρηματοδοτήσεων μπορούν να προβλεφθούν με μεγαλύτερη ακρίβεια μόνο μετά από αναλυτική επεξεργασία των στοιχείων του ασφαλιστικού πληθυσμού και των υποχρεώσεων, όπως θα διαμορφωθούν μετά την οριστικοποίηση των προτεινόμενων ρυθμίσεων.

Επίσης θα εκτιμηθούν οι ωφέλειες της οργανωτικής αναδιάρθρωσης.